

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

С Т А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Християн Анастасов Танушев
Университет за национално и световно стопанство
Професионално направление 3.8. „Икономика“
Научна специалност „Планиране“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Ивсън Тиен Чан
Тема на дисертационния труд: Интегриране на европейски политики за онкологични заболявания в България

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1141/28.04.2026 г. на заместник-ректора по научноизследователската дейност на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Публична администрация“ на УНСС по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация)“ съгласно Заповед на заместник-ректора по НИД на УНСС № 1453/28.05.2024 г. Обучението е осъществено в редовна форма през периода от 28.05.2024 г. до 20.04.2026 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с общ обем от 209 стандартни страници основен текст, структуриран в предговор, въведение, три логически последователни глави, заключение и две приложения. Библиографската справка включва 270 източника, от които впечатляващите 136 са от периода 2020–2025 г. Това свидетелства не само за отлична теоретична

осведоменост, но и за способност на докторанта да работи с най-актуалните европейски и национални стратегически документи, нормативни актове и емпирични анализи. Обемът и качеството на литературните източници се предпоставка за високата степен на достоверност на изводите. Наличието на 34 таблици и 11 фигури в основния текст, както и допълнителни 30 таблици и 7 фигури в приложенията, демонстрира висока степен на систематизация и визуализация на емпиричния материал.

Темата е изключително навременна и обществено значима, тъй като онкологичните заболявания са вторият водещ фактор за смъртност в Европа, а България е сред държавите с най-висока предотвратима смъртност и най-нисък скринингов обхват. Докторантът поставя в центъра на анализа фундаменталния въпрос защо, въпреки формалното приемане на Европейския план за борба с рака и съществуването на Национален план за борба с рака, реалната интеграция на европейските политики остава незадоволителна. В този смисъл, изследването преодолява описателния подход и се фокусира върху механизмите и ограниченията на институционалното вграждане на наднационални стандарти в националната публична администрация.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Използваната методология е един от силните аспекти на дисертационния труд. Докторантът прилага комбиниран изследователски дизайн, който умело съчетава качествени и количествени подходи. От една страна, документалният анализ и анализът на пропуските (gap analysis) позволяват да бъде установено несъответствието между заложените в Европейския и Националния план цели и реалното им изпълнение в България. От друга страна, сравнителният анализ с шест държави (Румъния, Гърция, Хърватия, Словения, Унгария) и бенчмаркингът предоставят ценни външни ориентири, като особено полезен е изводът, че Словения служи като модел на институционална зрялост, а Унгария – като предупредителен пример за ниско участие в скрининга въпреки добра инфраструктура. SWOT анализът синтезира констатациите в практически изводи. Поставената цел – да се оцени степента на интеграция на европейските онкополитики – е напълно изпълнена, като са решени всичките шест изследователски задачи: от систематизиране на европейските рамки до формулиране на препоръки.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Дисертационният труд демонстрира ясно изразени научни приноси, които обогатяват теорията на публичните политики и европеизацията. На

първо място, предложена е оригинална концептуална рамка, която разглежда интегрирането на европейски политики като комплексен управленски процес, като стриктно го разграничава от сродни понятия като трансфер, транспониране, хармонизация и координация. Това има теоретична стойност, тъй като въвежда яснота в понятийния апарат. На второ място, понятието „степен на интеграция“ е операционализирано чрез пет измерими индикатора (нормативно съответствие, институционална координация, организационно изпълнение, дигитална инфраструктура, мониторинг и отчетност) и четиристепенна скала. Този инструмент позволява системна и възпроизводима оценка на националните политики. На трето място, е изведен аналитичен модел, който свързва успешната интеграция с институционален капацитет, координация и управленска изпълнимост, отхвърляйки редуccionисткия подход, който я свежда само до формално нормативно съответствие.

Практическата стойност на труда е не по-малко значима. Извършена е синтезирана оценка на степента на интеграция на европейските онкополитики в България по всички стратегически направления (превенция, скрининг, диагностика, лечение, регистри, управление), като са идентифицирани водещите институционални бариери – фрагментирана координация, нефункциониращ регистър, ниско скринингово покритие и липса на устойчив мониторинг. Въз основа на това, са формулирани практически приложими препоръки за подобряване на координацията, институционалната отговорност, регистровата среда и отчетността. Специално следва да се отбележат предложените конкретни инструментални модели за управление на изпълнението, включително матрица на управленските отговорности (Governance Matrix), индикаторно табло (Monitoring Framework) с ключови показатели за постижения (KPI) до 2030 г., както и механизъм за годишен национален отчет. Тези модели са пряко приложими от Министерството на здравеопазването и НЗОК и представляват „пътна карта“ за излизане от фазата на догонване към устойчиво сближаване с европейските стандарти.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представени са 5 публикации. Два доклада са включени в база данни CEEOL. От трите статии една е на английски език в чуждестранно списание и една в съавторство. Всички статии са в реферирани международни и национални издания. Публикациите отразяват основните аспекти на дисертацията и покриват изискванията за образователната и научна степен „доктор“.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е структуриран според изискванията и отразява коректно съдържанието на дисертацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръчвам на докторанта да издаде дисертацията като книга на български и английски език, за да привлече по-широка аудитория към обсъждането на проблематиката за онкозаболяванията и предлаганите от него практически решения.

8. Заключение

Дисертационният труд представлява завършено и оригинално научно изследване с висока приложна стойност. Той отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и вътрешните нормативни актове на УНСС. Считам, че актуалността на разглеждания проблем, теоретичното равнище на изследването, използваната методика за анализ, постигнатите резултати и приноси и тяхната практическа насоченост, ми дават пълно основание да дам положителна оценка на дисертационния труд и ще гласувам убедено да бъде придобита от Ивсън Тиен Чан образователната и научна степен "доктор" по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация)“.

София
4 юни 2026 г.

Проф. д-р Християн Танушев

O P I N I O N

By: Prof. Christian Anastasov Tanushev, Ph.D.
University of National and World Economy, Sofia
Professional Field 3.8. Economics
Scientific Specialty “Planning”

Regarding: A doctoral dissertation for the award of the educational and scientific degree of "Doctor" (Ph.D.) in Professional Field 3.7. "Administration and Management", Scientific Specialty "Organization and Management Outside the Sphere of Material Production (Public Administration)" at the University of National and World Economy

Author of the Dissertation: Ivsan Tien Chan

Dissertation Title: Integration of European Cancer Policies in Bulgaria

Grounds for Submitting the Opinion: Participation as a member of the Scientific Jury for the dissertation defense pursuant to Order No. 1141 / April 28, 2026, issued by the Vice-Rector for Research Activities of UNWE.

1. Information about the Doctoral Candidate

The doctoral candidate Ivsan Tien Chan completed a doctoral program at the Department of Public Administration at the University of National and World Economy (UNWE) in the professional field 3.7. “Administration and Management,” scientific specialty “Organization and Management Outside the Sphere of Material Production (Public Administration),” pursuant to Order No. 1453/May 28, 2024, of the UNWE Vice Rector for Scientific Research. The training was conducted in full-time format during the period from May 28, 2024, to April 20, 2026.

2. General Description of the Dissertation

The dissertation comprises a total of 209 standard pages of main text, structured into a preface, an introduction, three logically sequential chapters, a conclusion,

and two appendices. The bibliography includes 270 sources, an impressive 136 of which are from the period 2020–2025. This attests not only to excellent theoretical knowledge but also to the doctoral candidate's ability to work with the most up-to-date European and national strategic documents, legislative acts, and empirical analyses. The volume and quality of the literature sources are a prerequisite for the high degree of reliability of the conclusions. The inclusion of 34 tables and 11 figures in the main text, as well as an additional 30 tables and 7 figures in the appendices, demonstrates a high degree of systematization and visualization of the empirical material.

The topic is extremely timely and socially significant, as cancer is the second leading cause of death in Europe, and Bulgaria is among the countries with the highest preventable mortality and the lowest screening coverage. The doctoral candidate focuses the analysis on the fundamental question of why, despite the formal adoption of the Europe's Beating Cancer Plan and the existence of a Bulgaria's National Cancer Control Plan, the actual integration of European policies remains unsatisfactory. In this sense, the study goes beyond a descriptive approach and focuses on the mechanisms and limitations of the institutional embedding of supranational standards within national public administration

3. Evaluation of the Scientific and Applied Research Results

The methodology employed is one of the strengths of the dissertation. The doctoral candidate applies a mixed-methods research design that skillfully combines qualitative and quantitative approaches. On the one hand, the documentary analysis and gap analysis make it possible to identify the discrepancy between the goals set out in the European and National Plans and their actual implementation in Bulgaria. On the other hand, the comparative analysis with six countries (Romania, Greece, Croatia, Slovenia, Hungary) and benchmarking provide valuable external reference points; particularly useful is the finding that Slovenia serves as a model of institutional maturity, while Hungary serves as a cautionary example of low screening participation despite good infrastructure. The SWOT analysis synthesizes the findings into practical conclusions. The stated objective—to assess the degree of integration of European cancer policies—has been fully achieved, with all six research tasks completed: from systematizing the European frameworks to formulating recommendations.

4. Assessment of Scientific and Applied Contributions

The dissertation demonstrates clear scientific contributions that enrich the theory of public policy and Europeanization. First, an original conceptual framework is proposed that views the integration of European policies as a complex governance process, strictly distinguishing it from related concepts such as transfer, transposition, harmonization, and coordination. This has theoretical value as it brings clarity to the conceptual apparatus. Second, the concept of “degree of integration” is operationalized through five measurable indicators (regulatory compliance, institutional coordination, organizational implementation, digital infrastructure, monitoring and reporting) and a four-point scale. This tool enables a systematic and reproducible assessment of national policies. Third, an analytical model has been developed that links successful integration to institutional capacity, coordination, and managerial feasibility, rejecting the reductionist approach that reduces it solely to formal regulatory compliance.

The practical value of this study is no less significant. A comprehensive assessment has been conducted of the degree of integration of European cancer policies in Bulgaria across all strategic areas (prevention, screening, diagnosis, treatment, registries, management), identifying the main institutional barriers—fragmented coordination, a non-functioning registry, low screening coverage, and a lack of sustainable monitoring. Based on this, practical recommendations have been formulated to improve coordination, institutional accountability, the registry environment, and reporting. Of particular note are the proposed specific operational models for performance management, including a Governance Matrix, a Monitoring Framework with key performance indicators (KPIs) through 2030, and a mechanism for an annual national report. These models are directly applicable by the Ministry of Health and the National Health Insurance Fund and serve as a “roadmap” for transitioning from a catch-up phase to sustainable alignment with European standards.

5. Evaluation of the Publications Related to the Dissertation

Five publications are presented. Two papers are included in the CEEOL database. Of the three articles, one is in English in a foreign journal and one is co-authored. All articles are in peer-reviewed international and national journals. The

publications reflect the main aspects of the dissertation and meet the requirements for the educational and scientific degree of “Doctor.”

6. Evaluation of the Abstract

The abstract is structured in accordance with the requirements and accurately reflects the content of the dissertation.

7. Critical Comments, Recommendations, and Questions

I recommend that the doctoral candidate publish the dissertation as a book in both Bulgarian and English in order to attract a wider audience to the discussion of cancer-related issues and the practical solutions he proposes.

8. Conclusion

This dissertation constitutes a comprehensive and original scientific study with significant practical value. It meets all the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, and the internal regulations of UNWE. I believe that the relevance of the problem under consideration, the theoretical level of the research, the methodology used for analysis, the results and contributions achieved, and their practical orientation, give me full grounds to give a positive evaluation of the dissertation, and I will confidently vote for Ivsan Tien Chan to be awarded the educational and scientific degree of “Doctor” in professional field 3.7. “Administration and Management,” scientific specialty “Organization and Management Outside the Sphere of Material Production (Public Administration).”

Sofia

June 4, 2026

Prof. Christian Tanushev, Ph.D.